

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРЬСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідно до ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/052.00.1/ М/ОК9-2023
	Екземпляр № 1	Арк 14/1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету
національної безпеки, права
та міжнародних відносин
01 вересня 2023р.,

Лариса СЕРГІЄНКО

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ОК9 «ПОЛІТИЧНИЙ АНАЛІЗ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ»

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «магістр»
спеціальності 052 «Політологія»
освітньо-професійна програма «Політичний менеджмент і PR»
факультет національної безпеки, права та міжнародних відносин
кафедра міжнародних відносин і політичного менеджменту

Схвалено на засіданні кафедри
міжнародних відносин і
політичного менеджменту
29 серпня 2023 р.,
протокол № 7

Завідувач кафедри
 Вікторія ЗАГУРСЬКА-
АНТОНЮК

Гарант освітньо-професійної
програми
 Вікторія ЗАГУРСЬКА-
АНТОНЮК

Розробник: д.політ.н., доцент,
професор кафедри міжнародних відносин і політичного менеджменту
Вячеслав СЕРГЄЄВ

Житомир
2023 – 2024 н.р.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/052.00.1/ М/ОК9-2023
	Екземпляр № 1	

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів <u>5</u>	Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»	нормативна
Модулів – <u>2</u>	Спеціальність код 052 «Політологія»	Рік підготовки:
Змістових модулів – <u>2</u>		1
Загальна кількість годин - <u>150</u>		Семестр
		1
		Лекції
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних <u>4</u> самостійної роботи – <u>5,4</u>	Освітній ступінь «магістр»	<u>32</u> год.
		Практичні
		<u>32</u> год.
		Лабораторні
		-год.
		Самостійна робота
		<u>86</u> год.
	Вид контролю: екзамен	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 43 % аудиторних занять, 57 % самостійної та індивідуальної роботи.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Освітня компонента «Політичний аналіз та прогнозування» належить до циклу загальної підготовки нормативних освітніх компонент навчального плану підготовки студентів з спеціальності 052 Політологія, освітньо-професійної програми «Політичний менеджмент та PR».

Метою дисципліни є формування в здобувачів вищої освіти навичок організації дослідження конкретних політичних ситуацій з метою здійснення політичного аналізу та надання вірогідних прогнозів.

Предметом дисципліни є комплекс аналітико-прогностичних методів політологічних процесів та технологій політичного управління.

Завдання:

- формування вміння здійснювати аналіз політичної ситуації та надавати відповідні прогнози й рекомендації;
- вивчення спеціальних технологій у політичному прогнозуванні;
- володіти навиками написання аналітичних матеріалів, довідок, оглядів і т.ін.;

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/052.00.1/ М/ОК9-2023
	Екземпляр № 1	Арк 14/3

– засвоєння основних знань про зміст роботи політичного консультанта.

Зміст навчальної дисципліни направлений на формування наступних **компетентностей**:

ЗК02. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

ЗК06. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК07. Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.

СК07. Спроможність ефективно виконувати політико-організаційні, експертно-аналітичні та консультаційні функції на національному та міжнародному рівні.

СК 08. Здатність до здійснення політичного аналізу, прогнозу, стратегічного управління з використанням інноваційних практик у різних сферах політичного життя.

СК09. Здатність аналізувати громадську думку, виявляти закономірності її функціонування в різноманітних сферах суспільного життя, оцінювати соціальні настрої та напрацьовувати рекомендації для прийняття рішень.

Отримані знання з навчальної дисципліни стануть складовими **наступних програмних результатів навчання** за спеціальністю 052 Політологія:

ПР 04. Приймати ефективні рішення з питань політики, політичних наук і дотичних проблем, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах; прогнозувати розвиток політичних процесів; визначати фактори, що впливають на них і на досягнення поставлених цілей; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки політичних рішень.

ПР 08. Розробляти і реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері політології та з дотичних до неї міждисциплінарних напрямів з урахуванням методологічних, економічних, соціальних, правових та етичних аспектів.

ПР 09. Здійснювати експертні, дорадчі та консультаційні функції у сфері політичного менеджменту та PR для органів державної влади, місцевого самоврядування, політичних партій, громадських організацій національного і міжнародного рівня.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/052.00.1/ М/ОК9-2023
	Екземпляр № 1	Арк 14/4

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи політичного аналізу та прогнозування

Тема 1. Сутність й особливості політичної аналітики як прикладної галузі політичної науки

Політичний аналіз як особлива галузь політичної науки.

Політичний аналіз як єдина дослідницька основа всіх прикладних субдисциплін (широке значення).

Політичний аналіз як прикладна дисципліна, що формулює основні вимоги вивчення конкретних проблем, пошуку їх найбільш прийнятних рішень і визначення необхідних для цього технологічних засобів і прийомів діяльності (вужьке значення).

Сфери політичного аналізу: polity, politics, policy. Фундаментальний рівень політичного аналізу (аналіз політики як polity – politological analysis). Метаприкладний рівень політичного аналізу (аналіз політики як politics – political analysis). Прикладний політичний аналіз (аналіз політики як policy – policy analysis).

Структурні особливості політичного аналізу: орієнтація на клієнта; прикладна орієнтація; орієнтація на вирішення гостроактуальних проблем.

Політична аналітика як професійна діяльність.

Тема 2: Політичне прогнозування: поняття, сутність, види.

Поняття політичного прогнозу.

Політична прогностика як теорія і методологія розроблення прогнозів, дослідження динаміки та перспектив розвитку соціально-політичних процесів.

Прогнозування як процес, що передуює розробленню планів, програм, проектів. Джерела інформації про майбутнє.

Політичне прогнозування як спеціальне наукове дослідження політичних процесів, явищ, подій, внаслідок яких з одних, уже відомих про минуле і сьогодення даних одержують інші дані – уявлення про можливі стани прогнозованих політичних об'єктів.

Функції політичного прогнозування. Типи політичних прогнозів. Класифікація прогнозів за часовим параметром.

Тема 3. Суб'єкти політичного аналізу та прогнозування

Споживачі та виконавці політичного аналізу та прогнозування. Споживачі політичного аналізу: безпосередні, опосередковані.

Політичні експерти як продуценти політичного аналізу. Типи продуцентів політичного аналізу

Поведінкові типи репрезентантів інформаційного продукту політичного аналізу: політичний спікер; політичний оглядач; політичний консультант.

Класифікація експертних інституцій (за П. Діксоном, Л.Палом, Д.Веймером та А. Вайнінгом). Класифікація аналітичних центрів. Типи

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11-05.01/052.00.1/М/ОК9-2023
	Екземпляр № 1	Арк 14/5

недержавних аналітичних центрів: «мозкові трести» (brain trusts), «фабрики думки» (think tanks).

Становлення та розвиток аналітичного сегменту громадянського суспільства. «РЕНД Корпорейшн» як модельний прототип сучасних аналітичних центрів

Ринок політичного аналізу як середовище функціонування аналітичних центрів. Участь аналітичних центрів у деліберативному процесі. Функції сучасних аналітичних центрів.

Тема 4: Ситуаційна аналітика як базовий напрям політичного аналізу та прогнозування

Сутність ситуаційного політичного аналізу. Поняття «політичної ситуації», її основні характеристики. Різниця та співвідношення між «політичною ситуацією» та «політичною подією». Класифікація політичних ситуацій та подій.

Поняття, переваги і недоліки загального аналізу політичної ситуації. Рівні загального аналізу політичної ситуації. Структура аналізу політичної ситуації. Порядок та основні етапи аналізу політичної ситуації.

Івент-аналіз як прикладна методика ситуаційного аналізу. Етапи івент-аналізу. «Ланцюг опису» івент-аналізу: політична ситуація – події – середовище – учасники (їхні ресурси, інтереси, взаємозв'язки) – обмеження діяльності – цілі й завдання (критерії успіху/неуспіху) – альтернативні рішення – сценарії й прогнози – стратегія дій.

Змістовий модуль 2. Практично-методологічне застосування політичного аналізу та прогнозування

Тема 5: Системний аналіз розстановки політичних сил в суспільстві

Методика системного аналізу. Понятійний апарат системного аналізу: система; елемент; структура; мета системи; функція; зворотний зв'язок.

Основні поняття причинно-наслідкового аналізу. Види причинно-наслідкових зв'язків

Види системного аналізу. Етапи системного аналізу.

Прикладний вимір системного аналізу розстановки політичних сил в суспільстві

Тема 6. Соціологічні дослідження у політичному аналізі: підходи та методи.

Кількісні та якісні методи: історична ретроспектива. Загальна методологія прикладного соціологічного дослідження.

Види соціологічного дослідження. Методика, техніка, процедури. Основні етапи дослідження. Критерії вибору адекватних методів дослідження (ревалентність, співвідношення витрат та ефективності). Кількісний та якісний аналіз. Інтерпретація результатів.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11-05.01/052.00.1/М/ОК9-2023
	Екземпляр № 1	Арк 14/6

Тема 7. Методики прогностичного аналізу в політичному процесі

Прогностичний аналіз і прогностична діяльність.

Методика політичного прогнозування: 1) передпрогнозна орієнтація (програма дослідження); 2) побудова початкової (базової) моделі прогнозованого об'єкту прогнозування (методами системного аналізу); 3) збирання даних прогнозного фону (методами івент-аналізу); 4) побудова динамічних рядів показників; 5) побудова серії гіпотетичних (попередніх) пошукових моделей (методами пошукового аналізу); 6) оцінка достовірності, точності, обґрунтованості (верифікації) прогнозу – уточнення гіпотетичних моделей (методами експертного опитування); 7) вироблення рекомендацій для прийняття рішень (на основі зіставлення пошукових і нормативних моделей); 8) експертиза розробленого прогнозу та сформульованих на його основі рекомендацій, їх доопрацювання з урахуванням обговорення і передача замовнику; 9) повернення до початкового етапу – передпрогнозної орієнтації на основі зіставлення матеріалів вже розробленого прогнозу з новими даними прогнозного фону для нового циклу прогнозування.

Політичне моделювання. Поняття моделі. Види політичної моделі: модель політичного простору, модель політичного ринку та інш.

Сценарний аналіз як прикладний метод політичного прогнозування: види, технології, результати.

Тема 8. Оцінювання як напрям політичної аналітики.

«Три хвили оцінювання» (за Г. Вольманом): перша (1960 – початок 1970-х рр.); друга (середина 1970 – початок 1980 рр.); третя (1980 – початок 1990 рр.).

Класи традиційних методів оцінювання. Аспекти оцінювання процесів політики. Методи оцінюванні: аналіз вигід-витрат; аналіз витрат і результативності. методика «планування – програмування – бюджетне фінансування» (ППБ).

Прагматичний аналіз як напрямок оцінювання процесів політики. Поняття прагматичного аналізу: ефективність; результативність; оцінка. Етапи прагматичного аналізу

Аксіологічний аналіз як напрямок оцінювання процесів політики. Цінність як центральне поняття аксіологічного аналізу. Етапи аксіологічного аналізу.

Тема 9. Групові методи оцінки політичної ситуації

Групові експертні оцінки як напрямок оцінювання процесів політики. Види групових експертних оцінок.

«Брейнстормінг» як метод очної експертизи. Етапи «брейнстормінгу».

Метод Дельфі як метод заочної експертизи. Роль спеціальної організаційної групи в експертному опитуванні за методом Дельфі. Цикл опитування за методом Дельф.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/052.00.1/ М/ОК9-2023
	Екземпляр № 1	Арк 14/7

Метод ПАТТЕРН (Planning Assistance Through Technical Relevance Number) як метод заочної експертизи. Етапи методу ПАТТЕРН.

Тема 10. Прикладна інформаційно-аналітична діяльність як складова політико- управлінського процесу

Політико-управлінський процес: цикли, фази, компоненти. Спонтанна політична активність і керовані дії. Основні фази політико-управлінського циклу: 1) аналіз ситуації; 2) прийняття рішення; 3) політико-управлінський вплив.

Місце політичного аналізу в структурі прийняття політичних рішень.

Еволюція змісту поняття «інформація». Інформаційний підхід щодо політичних досліджень. Вимоги до інформації в політичній аналітиці.

Стандартні умови інформації в політичній аналітиці. Класифікація інформації. Аналітичні можливості зведених даних. Класифікація інформації. Режими збирання даних: пакетний, фокусний, постійний (моніторинговий). Види моніторингу інформації: контроль проблематики; тотальний контроль.

Інформаційний масив і банк даних. Цільові функції банку даних: інформаційно-пошукова, інформаційно-логічна. Поняття інформаційних технологій (ІТ). Види ІТ: інформаційно-аналітичні (ІАТ), інформаційно-прогнозні (ІПТ). «Data Mining»: поняття, призначення, техніка. Алгоритм включення інформації й знання про політику в структуру політичного аналізу.

Тема 11. Контент-аналіз як прикладний метод вивчення політичної інформації.

Контент-аналіз як метод кількісного та якісного вивчення змісту політичної інформації. Об'єкт контент-аналізу: документи державних органів, політичних партій, рухів, блоків, тексти виступів політичних лідерів, газетні та журнальні публікації.

Етапи та методика контент-аналізу. Обсяг та межі досліджуваного матеріалу. Формування алгоритму обробки інформації.

Тема 12. Інформаційно-аналітичний продукт: призначення, основні види та вимоги оформлення

Поняття інформаційно-аналітичного продукту. Види інформаційно-аналітичних документів: довідка, аналітична записка, оглядова записка, рекомендації, програма. Основні принципи складання інформаційно-аналітичного продукту. Основні прийоми складання інформаційно-аналітичного продукту.

Структура типового інформаційно-аналітичного продукту (на прикладі аналітичної записки).

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/052.00.1/ М/ОК9-2023
	Екземпляр № 1	Арк 14/8

4. Структура навчальної дисципліни

Змістові модулі і теми	Кількість годин			
	денна форма			
	усього	лекції	практичні	самостійна робота
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи політичного аналізу та прогнозування				
Тема 1. Сутність й особливості політичної аналітики як прикладної галузі політичної науки	12	3	2	7
Тема 2. Політичне прогнозування: поняття, сутність, види	13	3	3	7
Тема 3. Суб'єкти політичного аналізу та прогнозування	12	3	2	7
Тема 4. Ситуаційна аналітика як базовий напрям політичного аналізу та прогнозування	13	3	3	7
Разом за змістовий модуль 1	50	12	10	28
Змістовий модуль 2. Практично-методологічне застосування політичного аналізу та прогнозування				
Тема 5. Системний аналіз розстановки політичних сил в суспільстві	12	2	3	7
Тема 6. Соціологічні дослідження у політичному аналізі: підходи та методи	12	2	3	7
Тема 7. Методики прогностичного аналізу в політичному процесі	11	2	2	7
Тема 8. Оцінювання як напрям політичної аналітики	12	3	2	7
Тема 9. Групові методи оцінки політичної ситуації	13	3	3	7
Тема 10. Прикладна інформаційно-аналітична діяльність як складова політико-управлінського процесу	13	3	3	7
Тема 11. Контент-аналіз як прикладний метод вивчення політичної інформації	14	3	3	8
Тема 12. Інформаційно-аналітичний продукт: призначення, основні види та вимоги оформлення	13	2	3	8
Разом за змістовий модуль 2	100	20	22	58
ВСЬОГО	150	32	32	86

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРЬСКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11-05.01/052.00.1/ М/ОК9-2023
	Екземпляр № 1	Арк 14/9

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна форма
1	Тема 1. Сутність й особливості політичної аналітики як прикладної галузі політичної науки	2
2	Тема 2. Політичне прогнозування: поняття, сутність, види	3
3	Тема 3. Суб'єкти політичного аналізу та прогнозування	2
4	Тема 4. Ситуаційна аналітика як базовий напрям політичного аналізу та прогнозування	3
5	Тема 5. Системний аналіз розстановки політичних сил в суспільстві	3
6.	Тема 6. Соціологічні дослідження у політичному аналізі: підходи та методи	3
7	Тема 7. Методики прогностичного аналізу в політичному процесі	2
8	Тема 8. Оцінювання як напрям політичної аналітики	2
9	Тема 9. Групові методи оцінки політичної ситуації	3
10	Тема 10. Прикладна інформаційно-аналітична діяльність як складова політико- управлінського процесу	3
11	Тема 11. Контент-аналіз як прикладний метод вивчення політичної інформації	3
12	Тема 12. Інформаційно-аналітичний продукт: призначення, основні види та вимоги оформлення	3
	Всього	32

6. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна форма
1	Тема 1. Сутність й особливості політичної аналітики як прикладної галузі політичної науки	7
2	Тема 2. Політичне прогнозування: поняття, сутність, види	7
3	Тема 3. Суб'єкти політичного аналізу та прогнозування	7
4	Тема 4. Ситуаційна аналітика як базовий напрям політичного аналізу та прогнозування	7
5	Тема 5. Системний аналіз розстановки політичних сил в суспільстві	7
6.	Тема 6. Соціологічні дослідження у політичному аналізі: підходи та методи	7
7	Тема 7. Методики прогностичного аналізу в політичному процесі	7
8	Тема 8. Оцінювання як напрям політичної аналітики	7
9	Тема 9. Групові методи оцінки політичної ситуації	7
10	Тема 10. Прикладна інформаційно-аналітична діяльність як складова політико- управлінського процесу	7
11	Тема 11. Контент-аналіз як прикладний метод вивчення політичної інформації	8
12	Тема 12. Інформаційно-аналітичний продукт: призначення, основні види та вимоги оформлення	8
	Всього	86

7. Індивідуальні завдання

Підготовка рефератів та написання есе щодо проблемного питання за темами:

- 1) Політичний ринок та методики його дослідження.
- 2) Маркетингові дослідження як вивчення політичного ринку та електорального попиту.
- 3) Можливості політичних маркетингових досліджень: вивчення діяльності конкурентів; визначення потенційних запитів та очікувань електорату; прояснення ефективності реклами, іміджу політика та його супротивників; виявлення корисності тих чи інших каналів впливу на населення.
- 4) Класифікація маркетингових досліджень. Методи маркетингових досліджень.
- 5) Рейтингові політичні дослідження.
- 6) Рейтинг як числовий показник рівня діяльності установи чи окремої особи, який обґрунтовується підсумками голосування, соціологічного опитування, анкетування (широке значення).
- 7) Рейтинги як показники політичного успіху політичних суб'єктів (вужьке значення).
- 8) Характеристики рейтингу. Електоральні рейтинги кандидатів на різні виборні посади (або рейтинги політичних партій та блоків).

9) Специфіка, мета і призначення рейтингових електоральних досліджень. Види рейтингів: рейтинг поінформованості; рейтинг довіри; рейтинг впливовості; рейтинг привабливості (вибору). Особливості методики проведення рейтингових опитувань.

10) Методики стратегічного моделювання політичного процесу.

11) Стратегічне моделювання як формалізована інтерпретація політичних дій.

12) Стратегічні бесіди як метод сценарного моделювання. Методика сценарного моделювання: (1) визначення ключових стратегічних напрямків та/або питань; (2) встановлення ключових факторів ближнього зовнішнього середовища; (3) визначення ключових факторів далекого зовнішнього середовища; (4) ранжирування за важливістю і ступенем невизначеності; (5) виявлення логіки кожного сценарію; (6) «очищення» сценаріїв; (7) оцінка стійкості можливих стратегічних рішень; (8) визначення характерних індикаторів. Стратегічність й ефективність сценарного моделювання.

13) Матричний підхід до стратегічного аналізу. Матричні технології стратегічного аналізу: SWOT-аналіз; PEST-аналіз; SNW-аналіз.

8. Методи навчання

Методи навчання – взаємодія між викладачем і здобувачами, під час якої відбувається передача та засвоєння знань, умінь і навичок від викладача до здобувача, а також самостійної та індивідуальної роботи здобувача.

При проведенні визначених планом видів занять використовуються такі методи:

1) лекційні та практичні заняття, аналіз політичної літератури, використання методів аналізу, синтезу, індукції, дедукції, абстрагування та сходження від абстрактного до конкретного, сполучення історичного та логічного аналізу, уявний експеримент, моделювання, пояснення, дискусія;

2) аналітичні, порівняльні, дослідницько-пошукові методи, методи статистичної обробки даних, аналізу, синтезу, узагальнення, організаційного проєктування;

3) проєктування професійних ситуацій, виконання професійно-орієнтованого завдання.

9. Методи контролю

Поточний контроль, усне опитування, перевірка рівня засвоєння тем, винесених на самостійне опрацювання, модульна контрольна робота, екзамен.

Об'єктом оцінювання знань студентів є програмний матеріал дисципліни різного характеру і рівня складності, засвоєння якого відповідно перевіряється під час поточного контролю і на екзамені. Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою.

При вивченні дисципліни з метою забезпечення високої якості знань студентів використовуються наступні методи контролю успішності:

- поточний контроль у формі тестування, усного опитування, презентації доповідей, модульний контроль, екзамен;

- проміжний контроль, захист курсових проєктів, аналіз результатів дослідження;

- поточний, індивідуальний контроль, самоконтроль; перевірка рівня виконання завдань, винесених на самостійну роботу, підсумковий контроль, екзамен.

Поточний контроль. В процесі поточного контролю здійснюється перевірка запам'ятовування та розуміння програмного матеріалу, набуття вміння висловлювати власну думку, опрацювання, публічного та письмового викладу (презентації) певних питань освітньої компоненти.

При **перевірці рівня засвоєння тем, винесених на самостійне опрацювання** оцінці підлягають: самостійне опрацювання окремих питань теми, написання рефератів.

При виконанні **модульних (контрольних) завдань** оцінці підлягають: тести, виконання письмових завдань під час проведення контрольних робіт, виконання індивідуальних завдань, інші завдання.

Система підсумкового контролю. Формою підсумкового контролю є екзамен. Студент має право не складати екзамен і отримати оцінку за результатами ПМК, якщо він виконав всі види навчальної роботи без порушення встановлених термінів і отримав позитивну (за національною шкалою) підсумкову оцінку і позитивно (більш ніж на 60 балів) вирішив тестові завдання.

Якщо студент отримав незадовільну оцінку або не згоден з оцінкою за результатами ПМК, він повинен скласти екзамен.

10. Розподіл балів

Схема нарахування балів

Поточне тестування та самостійна робота											Сума	
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2								
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	100
8	8	8	8	8	8	8	8	9	9	9	9	

Шкала оцінювання

За шкалою	Екзамен	Залік	Бали
A	Відмінно	Зараховано	90-100
B	Добре	Зараховано	82-89
C			74-81
D	Задовільно	Зараховано	64-73
E			60-63
FX	Незадовільно	Не зараховано	35-59
F		Не зараховано	0-34

11. Рекомендована література

Основна

1. Воронянський О. В., Кулішенко Т. Ю., Скубій І. В. Політологія: підручник. Харків, ХНТУСГ імені Петра Василенка, 2017. 180 с.
2. Гелей С., Рутар С. Політологія. К.: ЦНЛ, 2019. 348 с.
3. Гетьманчук М.П., Гетьманчук П.М., Ільницька У.В., Луцишин Г.І., Пасічний Р.Я., Турчин Я.Б. Політологія: у схемах, таблицях, визначеннях. К.: Львівська політехніка, 2020. 272 с.
4. Литвин А. В., Магда Є. В., Смола Л. Є., Фісенко Т. В. Політичне консультування як феномен масових комунікацій. Харків : Факт, 2017. 200 с.
5. Неліпа Д. Системний аналіз в політології. К.:ЦНЛ, 2019. 304 с.
6. Скрипникова Л., Тутік Л., Гринчак М. Політологія. К.: ЦНЛ, 2019. 272с.
7. Требін М. П. Соціально політичні студії: навч. посіб. Харків: Право, 2017. 696 с.
8. Шляхтун П.П. Політологія: історія та теорія. К.: ЦНЛ, 2019.

Допоміжна

1. Кравець А.Ю., Алексеєнко І.Г. Синергетична методологія та природничо-наукове пізнання як чинники прогнозування наукової новизни політологічних досліджень. *Епістемологічні дослідження в філософії, соціальних і політичних науках*. 2022. № 5 (1). С. 90 – 97.
2. Громадська Н. А. Методологічні аспекти політичного аналізу. Наукові праці [Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу Києво-Могилянська академія]. Серія: Державне управління. 2017. № 290, Вип. 278. С. 83-87. Режим доступу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Npchdu_2017_290_278_14.pdf
3. Кривошеїн В. В. Дельфі як базова форсайт-технологія соціально-політичної ризикології. *Грані*. 2017. № 20 (7). С. 57 – 64. Режим доступу: <https://grani.org.ua/index.php/journal/article/view/999/1014>
4. Литвин А. В., Магда Є. В., Смола Л. Є., Фісенко Т. В. Політичне консультування як феномен масових комунікацій. Харків : Факт, 2017. 200 с.
5. Лясота А. Є. Глобалізаційні процеси в сучасному світі та Україні: політичні ризики та перспективи. *Регіональні студії*. 2020. № 23. С. 32 – 37. Режим доступу: http://regionalstudies.uzhnu.uz.ua/archive/23/23_2020.pdf#page=32
6. Писаренко В. П. Аспекти соціально-політичного життя України в контексті політології. *Економіка та держава*. 2019. № 1. С 50 – 52. Режим доступу: <https://ipk.edu.ua/wp-content/uploads/2020/04/zhurnal-E-i-D-Politohiia-1-2019.pdf#page=50>
7. Піскун Д. Фукуяма про політичний розвиток та політичний занепад: уроки для України. *Соціально-політичні студії. Науковий альманах. Праці молодих науковців*. 2021. Вип. 5. С. 100 – 105. Режим доступу: <http://dspace.onu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/31714/1/100-105.pdf>

8. Загурська-Антонюк В.Ф., Сергеев В.С., Литвинчук О.В., Маніпулятивні PR-технології у політичному менеджменті та зв'язках з громадськістю. Науковий журнал "Регіональні студії" Ужгородського національного університету. Серія: Політологія. 2022. Вип. 29. С. 172-176.

9. Ставченко С. Небезпека/ризик/криза як тріадна сутність політичного розвитку. *Evropský politický a právní diskurz*. 2017. № 2. С. 31 – 36. Режим доступу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/evrpol_2017_4_2_6.pdf

10. Сличинська А. Б. Військово-політичне прогнозування як умова забезпечення національної безпеки держави. *Актуальні проблеми політики*. 2022. № 69. С. 101 – 107.

11. Траверсе Т. М. Особливості розуміння політичних задач різних типів. *Український психологічний журнал*. 2017. № 1. С. 151 – 164.

12. Чепелюк Ю. Методи аналітико-прогностичних досліджень дипломатичних представництв. *Вісник Книжкової палати*. 2022. № 3. С. 28 – 34.

13. Шишименко І. М. Політичні експерти: хто вони? *Актуальні проблеми політики*. 2018. № 61. С. 244 – 254.

14. Gaivoroniuk, N., Siromska, H., Serhieiev, V., Zahurska-Antoniuk, V., Kobetiak, A., & Tohobytska, V. (2023). Civilizational and culturological aspect of philosophical and legal studies of observance of human rights: Aspecto civilizatorio y cultural de las investigaciones filosóficas y jurídicas sobre la observancia de los derechos humanos. *Cuestiones Políticas*, 41(78), 284-295. Режим доступу: <https://doi.org/10.46398/cuestpol.4178.20>.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Електронна бібліотека Державного університету «Житомирська політехніка». Режим доступу: <http://eztuir.ztu.edu.ua/>
2. Бібліотека українських підручників [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://pidruchniki.ws/>
3. Журнал Актуальні проблеми політики. Режим доступу: <http://app.nuoua.od.ua/>
4. Національний інститут стратегічних досліджень. Режим доступу: <https://niss.gov.ua/>